

PROJECT "KOUS OP MAAT"

H. Post*

De behandeling van een cliënt met een ulcus cruris venosum bestaat uit preventie, behandeling van het ulcus cruris en nabehandeling. Eveen Zorg biedt de preventieve handelingen en de lokale behandeling aan; de nabehandeling is overgedragen aan bandagisten.

In de pilot is gekeken of de nabehandeling ook in het takenpakket van de wondverpleegkundigen zou kunnen vallen om een volledig pakket aan te kunnen bieden aan de cliënt met een ulcus cruris venosum.

DOELSTELLING

Onderzoeken via een pilot studie of het aanmeten van Therapeutische Elastische Kousen (TEK) verricht kan worden door de wondverpleegkundigen van Eveen Zorg, om zo te komen tot een volledig aanbod van de totale behandeling van een cliënt, te weten: preventie, behandeling en nabehandeling. Daarnaast wordt in beeld gebracht hoe de verhouding rondbrei- versus vlakbreikous en confectie- versus maatwerkkous is en wat de kosten zijn.

DOELGROEP

Cliënten die in zorg zijn bij Eveen Zorg en behandeld worden voor een ulcus cruris venosum of tekenen van chronische veneuze insufficiëntie (CVI) hebben.

METHODE

Vooraf aan de pilot zijn de wondverpleegkundigen geschoold en hebben een theoretische en praktische toets afgelegd. Na aanmelding van de cliënt is binnen een week de TEK bij de cliënt thuis aangemeten. De NAW gegevens en maatkaarten zijn verwerkt via een online systeem van de leverancier van TEK. Een leverancier van onder andere wondverbandmaterialen verstuurde de TEK naar de cliënten thuis en regelde de financiële afhandeling. Drie maanden nadat de eerste TEK was aangemeten werden de cliënten opnieuw benaderd door de wondverpleegkundigen en werden de benen opnieuw opgemeten voor een tweede kous/paar. Na afsluiting van de pilot heeft een evaluatie plaatsgevonden. Hier is gekeken of er geen oedeem is teruggekeerd en/of een recidief is

opgetreden, vervolgens heeft er een klanttevredenheidsonderzoek plaatsgevonden onder de cliënten en de deelnemende partijen.

RESULTATEN

Gedurende de pilot is bij tachtig cliënten een TEK aangemeten. In één geval is sprake geweest van een nieuwe kous, dit omdat de kous binnen een maand te lang was geworden. Er was nog een klacht bij een andere kous over slijtageplekken aan de hiel. Beiden zijn naar de leverancier van TEK gestuurd voor evaluatie. Drie maanden na de eerste levering volgde een nieuwe meting voor een tweede kous/paar. De gemiddelde kosten per cliënt zijn €90. Dit is op basis van de levering van twee (paar) kousen per jaar, de aanmeetvergoeding en de kosten van de aantrekthulp (easy-slide). De kosten voor verzending en logistiek zijn hierbij niet meegenomen. Bij de evaluatie is de verhouding tussen confectie- en maatkousen 39% confectie t.o.v. 61% maatwerk. Hierbij moeten we aantekenen dat er alleen rondbrei maatwerk is geleverd en dus geen vlakbrei, omdat daar geen behoefte aan bleek bij de onderzoekspatiënten.

Van het tevredenheidsonderzoek bij de cliënten zijn 42 reacties teruggekomen (52,5%). 79 % van deze cliënten is zeer tevreden over de geleverde zorg door de wondverpleegkundige en 92% is tevreden over de samenwerking tussen de wond- en de wijkverpleegkundige. 77% is zeer tevreden over de levering van de kous. Zes procent van de cliënten is matig tevreden, dit heeft

met name te maken met een langere levertijd. De meegeleverde easy-slide wordt als groot winstpunt ervaren door cliënten. De kwaliteit van de kous is in 80% als zeer goed ervaren.

RESULTATEN EVALUATIE WONDVERPLEEGKUNDIGEN

Het aanmeten van de TEK wordt ervaren als een handeling die oefening en kennis behoeft. Het omgaan met het computersysteem behoeft training. De levering van de TEK door de leverancier in onder andere wondverbandmiddelen verloopt over algemeen goed. Het beperkte pakket wordt niet als een probleem ervaren, wel is er vraag naar meerdere kleuren. De kwaliteit van de TEK is goed, alhoewel de lengterek bij de rondbreikous als veel wordt ervaren. De wondverpleegkundige adviseert altijd de kous aan te leggen en niet aan te trekken.

RESULTATEN EVALUATIE LEVERANCIERS VAN TEK, LEVERANCIER VAN ONDER ANDERE WONDVERBANDMIDDELEN EN ACHMEA ZORG

De conclusie is dat het aanmeten door goed getrainde wondverpleegkundigen kan doorgaan voor wat betreft de leverancier van TEK. Belangrijk voor eventueel verder uitrollen van dit concept is dat er een kritische aanjager leiding geeft aan deze pilot.

Bij de leverancier van onder andere wondverbandmiddelen wordt het project ook positief geëvalueerd. De samenwerking met de wondver-

pleegkundigen van Evean verloopt prima. De kousen worden binnen de afgesproken termijn afgeleverd.

Verder wordt het als positief ervaren dat zij de reeds bekende klant (door eerder geleverde verbandmiddelen) ook van dienst kunnen zijn in de nabehandeling.

Achmea Zorg beoordeelt de pilot als positief en ziet een duidelijke meerwaarde in het totaalaanbod aan de cliënt met een *ulcus cruris venosum*. Het grote voordeel is dat binnen het gehele pakket ook de compressietechniek zit en dat de TEK pas worden aangemeten als al het oedeem verdwenen is. Is het oedeem nog niet voldoende weggezwaachteld dan past de wondverpleegkundige de juiste compressietechniek toe en hoeft niet iemand anders te komen om te zwachtelen. Inzicht in de verdeling is helder en transparant. Wel moet worden opgemerkt dat de verdeling confectie en maatwerk sterk gerelateerd is aan het gekozen merk TEK. De verdeling zou er met een ander merk kousen heel anders uit kunnen zien.

DISCUSSIE

De wondverpleegkundige is geen bandagist en in deze pilot hebben we onderzocht of met een beperkt pakket aan producten kwalitatief hoge zorg kon worden geboden. Binnen het project zijn alleen cliënten met een AD-kous (tot aan de knie) geïncludeerd. Aanvankelijk was het bij het aanmeten lastig om met de (meet)plank te werken, vooral bij cliënten met mobiliteitsproblemen en korte benen. De plank is dan vanwege de lengte onprettig onder het bovenbeen. In 25% van de aanmeldingen was het oedeem nog niet volledig verdwenen. Als dit het geval was zwachtelden de wondverpleegkundigen door en maakten de afspraak om een week later terug te komen bij de cliënt. De door de wondverpleegkundigen gegeven mondelinge informatie werd niet altijd onthouden door de cliënt. Een makkelijk te lezen informatiefolder, met daarin een telefoonnummer voor informatie, is ontwikkeld en werd uitgereikt aan elke cliënt waar bij TEK werd aangemeten.

CONCLUSIE

Na een wat moeizame start is de pilot succesvol en naar tevredenheid afgerond. Er is een hoge cliënttevredenheid en alle partijen zien de meerwaarde in van het totaalpakket voor de cliënt. Vooral de combinatie compressietechniek en aanmeten van de TEK wordt gezien als grootste winstpunt. Het aanbieden van het totale ketenpakket aan de cliënt met een *ulcus cruris venosum* door één leverancier wordt door alle partijen, inclusief cliënten, als zeer positief ervaren. De pilot is mede een succes geworden door een enthousiaste voortrekker: dit wordt als essentieel ervaren om een werkwijze als deze te implementeren binnen eventuele andere regio's. De pilot heeft zijn doelstellingen behaald, want de kosten zijn transparant gemaakt en er is inzicht gebracht in de verdeling rondbrei, vlakbrei en confectie-maatwerk.

HUIDIGE STATUS (2010)

Het project heeft plaatsgevonden in 2006 en 2007. Eind 2007 is besloten om het project om te zetten in een structureel aanbod aan de doelgroep als eerder beschreven. Om te kunnen aanmeten is een erkende scholing vereist door de zorgverzekeraars en moeten de leverancier en de aanmeter, SEMH (Stichting Erkenningsregeling voor leveranciers van Medische Hulpmiddelen), gecertificeerd zijn.

Dit heeft een behoorlijke impact op de inzet en de mogelijkheden van de instelling. Er zijn verschillende scholingen erkend door de zorgverzekeraars. Deze scholingen hebben een gemiddelde studietijd van één jaar en kosten ongeveer € 2.000.

Binnen Evean zijn inmiddels zes wondverpleegkundigen gecertificeerd met de Nova Mundo opleiding en daarnaast hebben drie van deze verpleegkundigen nog de cursus Consulent Therapeutische Elastische Kousen van de SVGB met succes afgerond.

Inmiddels hebben de wondverpleegkundigen van Evean Zorg 600 cliënten in zorg voor de TEK. Bij recidiverende klachten is de cliënt snel in beeld bij de wondverpleegkundige en wordt meteen een behandelplan

opgesteld en uitgevoerd.

Aangezien dit proces zo gegroeid is, is er nu behoefte aan een uitgebreider automatiseringssysteem: hierop zijn we ons nu aan het oriënteren om de afhandeling nog effectiever te maken.

Het informeren van de (huis)arts is een standaard methode geworden.

Na het aanmeten ontvangt de (huis)arts een uitdraai van de maatkaart en een informatiebrief met de gegevens. We hebben ervoor gekozen om beide documenten te sturen zodat een (huis)arts ook weet op basis waarvan de keus voor de TEK is gemaakt.

*** Henri Post MA-ANP is werkzaam bij Evean Zorg.**